

Osobnosti s erby – 52.část

V další části osobností s erby bych zde nechtěl dělat jen reklamu naší patrně nejznámější mlékárně Madetě, ale zaujalo mne „šlechtické“ pozadí spoluzaložení této společnosti před 120 lety. A to dvěma doktory práv

V jednom z nejstarších hotelů v Táboře, v Hotelu Nový (nyní Grand) se tu scházeli **Alfons Šťastný z Padařova**, propagátor agrárního hnutí, a **JUDr. Ervín svobodný pán (baron) Nádherný z Borutína**, velkostatkář z Chotovin, aby založili jedno z nejstarších družstev zpracovávajících mléko: **Mlékařské Družstvo Táborské**, předchůdce dnešní **MaDeTy**. Do rejstříku bylo zapsáno **4. června 1902**. Prvním předsedou správní rady byl **JUDr. Bedřich hrabě Deym ze Stříteže**.

Mělo 136 zakládajících členů a o čtyři roky později otevřelo v Táboře průmyslovou mlékárnu s pouhými dvanácti zaměstnanci. Její otevření 19. června 1906 bylo velkou událostí, které se zúčastnily významné osobnosti, například c. k. inspektor Čeněk Charousek z ministerstva orby ve Vídni. V projevu pronesl i tuto památnou větu: „Doděláte se úspěchu, nebude-li mléko falšováno – budete-li dojit dobře krávy a ne mlékárnu.“

Mlékárna záhy patřila mezi tři největší v zemi. Brzy otevřela dvě prodejny v Táboře, kde kromě mléka, smetany a másla nabízela i měkké smetanové sýry nebo dodnes známý Tylžský sýr, eidam či Romadur. Zásobovala prodejny v Českých Budějovicích, školy nebo pražské nemocnice, a zřídila i první mléčnou jídelnu v Čechách. Roku 1902 tady pobýval jistý francouzský sýrař, který tu pomáhal zavést výrobu camembertu. Ten byl za první světové války tak populární, že byl i součástí potravinových přidělů pro vojáky.

Vedení Mlékařského družstva táborského dbalo nejen na kvalitu výrobků, ale reflektovalo i technický pokrok. V letech 1909 až 1910 zavedlo telefon a nahradilo petrolejové lampy elektrickým osvětlením. Konve s mlékem od sedláků přijížděly do Tábora dlouhé roky po železnici, odtud pak náklad 300 až 400 konví do mlékárny převážel pár koní. Až roku 1934 pořídila firma první nákladní vůz značky Chevrolet.

JUDr. Bedřich hrabě Deym ze Stříteže

* 21.května 1866, Nemyšl
+ 2.ledna 1929, Praha

- c. a k. komoří, velkostatkář, a konci 19. a počátku 20. století poslanec Říšské rady, podporoval české národní hnutí a státní právo.

- rod pochází původně ze Stříteže, severně od Milevska. První zmínka je ze 14. století, roku 1385 byl Oldřich Dym z Dobrzemyslic zapsán v Zemských deskách. Jméno jeho potomků vzniklo chybným pravopisem a chybnou výslovností z českého slova Dým = kouř. Původně starý vladýcký rod byl v roce 1730 povýšen do hraběcího stavu.

- Na podzim roku 1918 poskytl svůj pražský palác v Jindřišské ulici (tzv. Harrachovský palác) pro potřeby Národního výboru československého a právě zde došlo k ustavení první československé vlády (vláda Karla Kramáře). Zde i hrabě Bedřich Deym zemřel.

- potomci rodu doposud žijí, především v Argentině, Bavorsku a snad i stále u nás

Zdroj: www.madeta.cz, Wikipedia a www.dokumentyslaska.pl/krane

JUDr. Ervín svobodný pán Nádherný z Borutína

* 30.března 1876, Chotoviny
+ 19.srpna 1944, Chotoviny

- c.k. poručík hulánů v záloze, velkostatkář, poslanec českého sněmu a básník

- rod patří mezi takzvanou novou šlechtu. Z původně mlynářské rodiny vznikly dvě rodové linie, jejichž příslušníci dokázali přeměnit své schopnosti a získaný majetek i ve společenský a politický vliv. Do šlechtického stavu byl rod povýšen roku 1838, rytířský titul s predikátem z Borutína mu byl udělen roku 1865, stav svobodných pánů pak třem větvím rodiny v letech 1882 a 1898.

- prvním známým potomkem byl Mlynář z Narysova u Příbrami Martin Nádherný (1672–1746).

- potomci rodu doposud žijí převážně v USA, byť jim byl zámek po Sametové revoluci navrácen, po smrti Jana Nepomuka v roce 2005 byl potomky prodán ruskému podnikateli Sergeji Majzusovi, shodou okolností v té době vlastníci i nedaleký zámek v Nemyšli.